

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Baran Victor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) din 10 ianuarie 2018 și a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

Catranji Ivan xxxxx, născut la xxxxx, originar xxxxx și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.01.2016 - 10.01.2018;

Instanța de apel: 26.02.2018 - 21.01.2019;

Instanța de recurs: 04.04.2019 - 19.06.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Cantemir) din 10 ianuarie 2018, Catranji Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități comerciale pe un termen de 4 (patru) ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Leșchevicius Antanas, în latura încasării prejudiciului material a fost admisă în principiu, însă a fost lăsată spre examinare în ordinea procedurii civile.

Totodată, acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Leșchevicius Antanas, în partea încasării prejudiciului moral, a fost admisă parțial și s-a hotărât încasarea de la Catranji Ivan în beneficiul părții vătămate Leșchevicius Antanas, suma de 10 000 (zece mii) lei.

La fel, s-a hotărât încasarea de la Catranji Ivan în beneficiul părții vătămate Leșchevicius Antanas, suma de 3000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Pentru pronunțarea sentinței prima instanță a constatat în fapt, că Catranji Ivan, în una din zilele lunii iunie 2012, aflându-se pe teritoriul xxxxx și având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, sub pretextul declarat de

investire în afaceri de export de metale feroase, în asociere cu Leșchevicius Antanas, prin înșelăciune și abuz de încredere, fără a deține dreptul la practicarea unei activități comerciale licențiate de export de metale feroase, în mod ilicit a însușit de la Leșchevicius Antanas, suma de 24500 euro, care conform cursului oficial al BNM, în perioada respectivă, constituia echivalentul sumei de 371068,20 lei, nerealizând nici o activitate în comun cu Leschevicius Antanas și folosind suma de bani în alte scopuri personale, restituind numai suma de 37000 lei, eschivându-se de la restituirea tuturor mijloacelor bănești, prin ce a cauzat părții vătămate o pagubă materială în proporții deosebit de mari la suma de 334067,20 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, conform indicilor calificativi „*escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari*”.

3. Avocatul Baran Victor în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatului, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar acțiunea civilă să fie respinsă ca neîntemeiată.

În argumentarea apelului a invocat dezacordul cu sentința pronunțată, din motiv că potrivit declarațiilor părții vătămate Leșchevicius Antanas rezultă, că banii i-au fost acordați în preajma xxxxx, după care a fost întocmită recipisa pe copia buletinului de identitate a lui Catranji Ivan.

Consideră apărarea că declarațiile părții vătămate trebuie să fie apreciate critic, deoarece aceasta nu corespunde adevărului, din recipisă rezultă că careva sume de bani și o parte de datorie în natură deja sunt înapoiate.

Potrivit declarațiilor inculpatului transmiterea banilor a avut loc în 3 rate, iar recipisa s-a scris de Catranji Ivan cu totul în altă zi decât cea în care a avut loc transmiterea banilor. Despre acest fapt vorbește însemnarea sus enunțată în recipisă, nu doar sumei primite de apelant, dar și partea datoriei înapoiate lui Leșchevicius Antanas.

Apărarea invocă că dacă inculpatul ar fi avut scopul dobândirii prin înșelăciune a mijloacelor bănești, atunci nu era necesară întocmirea recipisei.

Sușține că scopul transmiterii mijloacelor bănești a fost nu împrumutul, ci investirea în afacere legată de exportul de metal uzat peste hotarele țării, efectuată de Catranji Ivan. Mai ales, că la acel moment el avea calitatea de administrator la două întreprinderi, care se ocupau cu colectarea metalului uzat și vânzarea acestuia, deci, careva vicii în înțelegerea de investiții, nu a avut loc.

Însă din cauza ineficienței în managementul întreprinderilor gestionate, precum și schimbarea situației pe piața afacerii în domeniul masei feroase, Catranji Ivan și întreprinderile legate de acesta au intrat în datorii și au falimentat.

În continuare, a fost stopată activitatea în acest domeniu, dar, cu toate acestea, el nu a negat existența datoriei, a încercat să întoarcă datoria față de Leșchevicius Antanas din posibilitățile pe care le avea, când cu marfa, când cu bani.

Adică, nu s-a eschivat cu rea-voință de la obligațiunile înțelegerii de investiție, circumstanțe ce denotă că scopul „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane”, precum și „abuzul de încredere” nu există, iar relațiile între Leșchevicius Antanas și Catranji Ivan poartă un caracter pur civil.

Chiar și în recipisă este indicată înapoierea în marfă a unei părți din datorie, și, anume, în masă feroasă.

Astfel, încă odată se confirmă, că activitatea inculpatului nu a fost fictivă, marfa a fost procurată în domeniul masei feroase, martorul acuzării a confirmat că îl cunoștea pe Catranji Ivan ca persoană cu o reputație bună în domeniul colectării și comercializării metalului uzat.

În plus, în genul de activitate a întreprinderilor gestionate SRL PÎRVAN&AG și SRL ANDRI&GEO, intră colectarea și comercializarea metalului uzat. Chiar, dacă nu dispunea de licență corespunzătoare în domeniul exportului metalului uzat, a avut mai multe realizări prin căi de ocolire de la norme absolut legale, activitatea comercială viciată, însă, nu este obiectul prezentei cauze penale. Importanță are doar existența de fapt a activității de export a metalului uzat.

Mai mult, din recipisă rezultă că a avut loc împrumutul când de fapt a fost o investire în afacere, în scopul dobândirii unui profit, această înțelegere a fost verbală și fără condiții anumite, iar instanța de judecată urma să-și motiveze poziția prin prisma art. art. 258, 739, 1378-1388 Cod civil.

A solicitat să se țină cont și de personalitatea inculpatului, caracteristica, studiile, activitățile anterioare în muncă, lipsa încălcărilor penale și contravenționale.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 ianuarie 2019, a fost admis apelul, casată parțial sentința, în latura civilă, în partea pretenției privind repararea prejudiciului material cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost confirmată tranzacția de împăcare încheiată între inculpatul Catranji Ivan și partea civilă Leșchevicius Antanas din 20 noiembrie 2018, cu următoarele condiții: *„Catranji Ivan se obligă să achite lui Leșchevicius Antanas datoria în mărime de 17 000 (șaptesprezece mii) euro până la 20 noiembrie 2019.”*

A fost încetat procesul la acțiunea părții civile Leșchevicius Antanas către Catranji Ivan privind repararea prejudiciului material, în temeiul încheierii tranzacției de împăcare, fiind explicat părților că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleiași părți, cu privire la același obiect, pe aceleași temeuri.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Pentru pronunțarea soluției nominalizate, instanța de apel a reținut, că la materialele dosarului a fost anexată tranzacția de împăcare încheiată între inculpatul Catranji Ivan și partea civilă Leșchevicius Antanas din 20 noiembrie 2018.

Totodată, întru asigurarea principiului contradictorialității, reglementat de art. 24 Cod de procedură penală, la solicitarea părții acuzării au fost cercetate suplimentar probele ce stau la baza învinuirii așa cum apărarea a pledat pentru

achitarea inculpatului, și anume: ordonanța de începere a urmăririi penale din 09 septembrie 2015, urmărirea penală fiind pornită în baza art. 190 alin. (5) Cod penal (vol. I, f.d.1); plângerea din 06 august 2015, de la Leșchevicius Antanas către procurorul r-lui Cantemir, prin care s-a solicitat atragerea la răspundere penală a lui Catranji Ivan, care prin înșelăciune a însușit suma de 24500 euro de la acesta, cauzându-i astfel o pagubă materială în proporții deosebit de mari (vol. I, f.d.6); revendicare pe numele Catranji Ivan (vol. I, f.d.19); procesul-verbal de ridicare din 30 septembrie 2015, prin care de la Leșchevicius Antanas a fost ridicată o foaie A4 pe care este efectuată copia buletinului de identitate pe numele Catranji Ivan, pe care este scris un conținut în limba rusă (vol. I, f.d.36); fișa persoanei juridice, pe numele SC ANDRI&GEO SRL, în care ca administrator figurează Catranji Tatiana (vol. I, f.d.43); proces-verbal de ridicare din 13 noiembrie 2015, de la Biroul Vamal Cahul fiind ridicate careva acte, din lipsa activității firmei (vol. I, f.d.49); răspunsul din 13 noiembrie 2015, cu nr. 34-2/1/3315, de la Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul Fiscal de Stat pe r-nul Cahul, fiind indicat că la situația din 13 noiembrie 2015 de către SRL ANDRI&GEO pentru perioada 2012-2014 nu au fost declarate veniturile obținute și nu a fost prezentată declarația cu privire la impozitul pe venit forma VEN12. În baza de date nu se reflectă achitări la impozitul pe venit, datorii față bugetul public național nu are (vol. I, f.d.53); ratele de schimb (curs valutar), la 15 iunie 2012 conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei 1 euro constituia 15.1456 lei (vol. I, f.d.62); extras din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 265 din 05 mai 2002, în privința SC „PIRVAN&AG” SRL, administratorul căreia este Pîrvan Valentina, iar asociat Catranji Ivan (vol. I, f.d.101); declarațiile părții vătămate Leșchevicius Antanas date în ședința de judecată din 18 aprilie 2016 (vol. I, f.d.102-104); declarațiile martorului Bajenov Serghei date în ședința de judecată a instanței de fond din 18 aprilie 2016 (vol. I, f.d.105-106); decizia nr. 1 din 03 februarie 2012 asupra rezultatelor reviziei tematice efectuate la SC „ANDRI&GEO” SRL (Vol. I, f.d.139-140); act privind revizia tematică efectuată la SC „ANDRI&GEO” SRL din 26 ianuarie 2012 (vol. I, f.d.141-155); ordonanța din 31 ianuarie 2012 privind începerea urmăririi penale, prin care a fost pornită urmărirea penală în baza art. 241 alin. (2) lit. f) Cod penal, pe faptul practicării ilegale a activității de întreprinzător din partea factorilor de decizie a SC „ANDRI&GEO” SRL (vol. I, f.d.156); act privind revizia tematică efectuată la SC „PIRVAN&AG” SRL din 10 februarie 2012 (Vol. I, f.d. 157-164); Actul Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul nr. 513184 din 20 septembrie 2012, în privința SC „PIRVAN&AG” SRL (Vol. I, f.d. 172-174); Actul Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul nr. 3-515734 din 01 noiembrie 2012 la SC „PIRVAN&AG” SRL (Vol. I, f.d. 175-176); Actul Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul nr. 3 - 522114 din 26 martie 2013, la SC „ANDRI&GEO” SRL, care a încălcat prevederile legislației fiscale, darea de seamă Forma TVA 12 pentru perioada fiscală L/01/2013 a fost prezentată cu întârziere, pe data de 26 martie 2013, ultimul termen a expirat la 28 februarie 2013 (Vol. I, f.d. 177-178); Actul Inspectoratului Fiscal de Stat pe r-nul Cahul nr. 3 -522172 din 02 iulie 2013, fiind

indicat că conform datelor s-a stabilit că SC „ANDRI&GEO” SRL, darea de seamă Forma TVA 12 pentru perioada fiscală L/04/2013 nu a prezentat-o în termen (Vol. I, f.d. 179-180); Răspuns nr. 01/942 din 31 mai 2016, de la Camera de Licențiere adresat Procuraturii r-lui Cantemir la scrisoarea nr. 1272 din 20 mai 2016, fiind indicat că potrivit Registrului de licențiere, SC „PÎRVAN&AG” SRL nu este și nu a fost titular de licență la genurile reglementate prin licențiere de Cameră (Vol. I, f.d. 182); Răspuns nr. 285 din 10 august 2016, de la ÎS „Camera Înregistrării de Stat” Filiala Cahul adresat procurorului Panea Eduard la demersul nr. 2010 din 04 august 2016, fiind prezentat istoricul SRL „ANDRI&GEO” (Vol. I, f.d. 184); Răspunsul nr. 286 din 10 august 2016, de la ÎS „Camera Înregistrării de Stat” Filiala Cahul adresat procurorului Panea Eduard la demersul nr. 2010 din 04 august 2016, fiind prezentat istoricul SRL „PÎRVAN&AG” (Vol. I, f.d. 185); Interpelare nr. 2029 din 10 august 2016, adresată de procurorul Sîrbu Valeriu Biroului Vamal Cahul, solicitându-se prezentarea actelor din perioada 2012-2016, care au fost prezentate biroului de către SC „PÎRVAN&AG” SRL privind efectuarea acțiunilor de export/import (Vol. I, f.d. 186); răspuns de la Biroul Vamal Cahul din 18 august 2016, adresat procurorului Sîrbu Valeriu, prin care se comunică că de către SC „PÎRVAN&AG” SRL au fost efectuate în total 4 operațiuni de export (Vol. I, f.d. 187); declarații vamale din 30 aprilie 2013 și 19 august 2013, figurând ca exportator „PÎRVAN&AG” SRL (Vol. I, f.d. 188-193); copia hotărârii Judecătoriai Cahul din 09 octombrie 2013, prin care a fost respinsă acțiunea înaintată de SC „ANDRI&GEO” SRL împotriva Direcției Generale Sud al Centrului Național Anticorupție al Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei din 03 februarie 2012 (Vol. I, f.d. 197-198); copia deciziei Curții de Apel Cahul din 13 mai 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către SC „ANDRI&GEO” SRL, fiind menținută hotărârea Judecătoriai Cahul din 09 octombrie 2013 (Vol. I, f.d. 199-202); copia încheierii Curții Supreme de Justiție din 08 aprilie 2015, prin care recursul declarat de către SC „ANDRI&GEO” SRL a fost considerat ca inadmisibil (Vol. I, f.d. 203-204); copia hotărârii Judecătoriai Cahul din 09 octombrie 2013, prin care a fost respinsă acțiunea înaintată de SC „PÎRVAN&AG” SRL împotriva Direcției Generale Sud al Centrului Național Anticorupție al Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei nr. 2 din 14 martie 2012 (Vol. I, f.d. 205-206); copia deciziei Curții de Apel Cahul din 26 ianuarie 2016, din care se desprinde că a fost respins apelul depus de SC „PÎRVAN&AG” SRL, fiind menținută hotărârea Judecătoriai Cahul din 09 octombrie 2013 (Vol. I, f.d. 207-209); fișa de verificare a obligațiilor privind impozitul pe venit pe numele Pîrvan Valentina, generat la 02 septembrie 2016, denumirea SRL „PÎRVAN&AG” și SRL „ANDRI&GEO” (Vol. I, f.d. 213-217); Fișa de verificare a obligațiilor privind impozitul pe venit pe numele Catranji Ivan, generat la 02 septembrie 2016, denumirea SRL „ANDRI&GEO” și SRL „CLEMENTIN” (Vol. I, f.d. 218-222).

Verificând aspectele de drept cât și argumentele invocate în cererea de apel depusă, instanța de apel a indicat că prima instanță, just a constatat că acțiunile lui Catranji Ivan se încadrează în prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal.

Instanța de apel a mai statuat, că prima instanță just a ajuns la concluzia, că argumentele invocate în apelul depus nu constituie temei de achitare a inculpatului de săvârșirea infracțiunii imputate, așa cum materialele dosarului demonstrează contrariul celor indicate de inculpat.

Astfel, instanța de apel a conchis că aceste versiuni au fost înaintate cu scopul evitării răspunderii penale, în așa mod alegându-și poziția de apărare, ceea ce este un drept al inculpatului.

Instanța de apel a reținut că, din materialele dosarului rezultă că administratorul și fondatorul SRL „ANDRI&GEO” este Catranji Tatiana, iar Catranji Ivan nu are legătură cu societatea dată, iar la SRL „PIRVAN&AG” ca administrator figurează Pîrvan Valentina și fondator Catranji Ivan (Vol. I, f.d. 184-185).

Tot materialele dosarului confirmă și faptul că societățile date, nu dispuneau de dreptul de activitate ce ține de colectarea, prelucrarea, comercializarea, precum și exportul resturilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase, de baterii și acumulate uzate, inclusiv în stare prelucrată.

Mai mult ca atât, faptul că SRL „PÎRVAN&AG”, fondatorul căreia este Catranji Ivan, în iunie 2012 nu era titular de licență la genurile reglementate prin licențiere de către Camera de Licențiere, în conformitate cu art. 8 alin. (1) pct. 1) – 32¹) al Legii nr. 451 din 30 iulie 2001, cu privire la reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, este demonstrat și prin răspunsul Camerei de Licențiere cu nr. 01/942 din 31 octombrie 2016 (Vol. I, f.d. 182).

Fiind efectuată revizia inclusiv la SRL „PÎRVAN&AG”, în actul întocmit se face referire la genul de activitate al acesteia, care însă nu denotă că societatea dată avea dreptul de practicare a activității ce ține de colectarea, prelucrarea, comercializarea, precum și exportul resturilor și deșeurilor de metale feroase și neferoase, de baterii și acumulate uzate, inclusiv în stare prelucrată.

Așa cum în actul întocmit la 10 februarie 2012 se face trimitere la încălcarea prevederilor legale, prin care societatea dată a obținut un venit brut în sumă totală de 1704475 lei pentru perioada anului 2010-2011, prin ordonanța din 22 februarie 2012 a fost dispusă începerea urmăririi penale în baza art. 241 alin. (2) lit. f) Cod penal, pe faptul practicării ilegale a activității de întreprinzător din partea factorilor de decizie a SC „PÎRVAN&AG” SRL (Vol. I. f.d. 141-167).

Deci, Catranji Ivan cunoscând că încă din ianuarie și februarie 2012 au fost pornite dosare penale, știind rezultatele reviziei petrecute la societățile date, că nu are dreptul să practice așa gen de activitate, totuși se întâlnește cu partea vătămată și îl convinge să investească în afacere, precum că venitul obținut va fi împărțit în jumătate.

Astfel, Catranji Ivan a luat bani de la Leșchevicius Antanas prin înșelăciune, întrucât el cunoștea situația de la societățile date și că nu are licență pentru a practica activitatea dată.

Partea vătămată i-a transmis inculpatului suma de 24500 euro sub pretextul că acesta din urmă va introduce banii dați în circuitul financiar al acestor

întreprinderi pentru colectarea și exportul resurselor și deșeurilor de metale feroase și neferoase.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a reținut că just prima instanță a conchis că prin materialele dosarului s-a demonstrat scopului inculpatului de dobândire în mod ilicit de la partea vătămată Leșchevicius Antanas, a sumei de 24500 euro, prin înșelăciune și abuz de încredere.

Catranji Ivan urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor părții vătămate Leșchevicius Antanas, prin înșelăciune și abuz de încredere l-a convins că suma de bani ce va fi oferită de către acesta, va fi folosită la colectarea deșeurilor de metale feroase și neferoase, și prin intermediul SC „PÎRVAN&AG” SRL și SC „ANDRI&GEO” SRL, aceste deșeuri de metale feroase și neferoase vor fi exportate, iar venitul obținut va fi împărțit între ei 50% la 50%.

Astfel, în luna iunie 2012 Catranji Ivan a primit de la partea vătămată Leșchevicius Antanas suma de 24500 euro, însă după primirea de la partea vătămată, suma menționată supra a folosită în scopuri personale, la propria viziune. Acești bani nefiind introduși în circuitul societăților menționate așa cum, nu au fost prezentate probe ce ar confirma că au fost întocmite în acest sens careva acte contabile de încasare a sumei de 24500 euro în interesele firmelor date și nu a fost încheiat nici un contract de afacere cu partea vătămată. Și chiar de i-a promis părții vătămate că venitul va fi împărțit în jumătate, aceasta nu a fost așa, deoarece primind bani nu i-a dat careva sume de bani părții vătămate, din veniturile obținute.

Ba mai mult, obținând banii de la partea vătămată, acesta dispăre, pleacă cu traiul și muncește în orașul Bălți, nu îi mai răspunde la telefon și chiar își schimbă numărul și căuta diverse scuze de a acorda careva bani obținuți din afacerea promisă, și chiar de restituire a sumei de 24500 euro, care a primit-o.

Partea vătămată îl căuta și încerca să primească măcar banii investiți, astfel, obținând peste ceva timp o parte din bani, inculpatul invocând că are probleme cu afacerea, că scad prețurile și nu poate exporta.

Astfel, atât din acțiunile inculpatului până la obținerea sumei de 24500 euro, cât și după primirea acesteia rezultă că Catranji Ivan nu intenționa să restituie suma dată, cu atât mai mult careva bani în plus.

În cursul examinării cauzei nu a fost demonstrat în ce scopuri a fost folosită suma de 24500 euro și nici faptul că inculpatul i-ar fi oferit părții vătămate careva sume de bani din profitul obținut, conform înțelegerii, au fost doar niște afirmații declarative că banii ar fi fost folosiți la procurarea metalului uzat. Toate acestea denotă faptul că, corect prima instanță a stabilit că Catranji Ivan în scopul realizării acțiunilor sale de dobândire ilicită a bunurilor părții vătămate Leșchevicius Antanas, și anume a sumei de 24500 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei, la acel moment constituia suma de 371067,20 lei, după inducerea părții vătămate în eroare prin înșelăciune și abuz de încredere, primind această sumă de bani a folosit-o inculpatul în scopuri personale, la propria dorință, astfel realizându-și scopul de trecere în mod ilegal

în proprietatea sa a sumei de 24500 euro, de la partea vătămată.

Instanța de apel a accentuat, că deși în aprilie și august 2013 societatea la care este fondator inculpatul a exportat careva articole din metal în România (Vol. I, f.d. 187-193), și chiar dacă pentru obținerea sumei de 24500 euro de la partea vătămată inculpatul a invocat că venitul obținut îl vor împărți în jumătate, după efectuarea exportului dat inculpatul nu i-a transmis careva mijloace bănești lui Leșchevicius Antanas.

Ba mai mult, inculpatul sub diferite pretexte se eschiva de a lua legătura cu partea vătămată și când acesta îl întreba de afacere și de bani, îi zicea că sunt probleme, că nu se exportă, că scad preturile. Situația dată manifestându-se până la 04 decembrie 2013, când partea vătămată Leșchevicius Antanas a obținut recipisa de la inculpat, prin care acesta confirmă faptul că a luat suma de 24500 euro și că a restituit suma de 20000 lei și 18 t de metal uzat (Vol. I, f.d. 36-37 verso).

Astfel, în 2015 la cererea părții vătămate Leșchevicius Antanas a fost pornită cauza penală, și chiar dacă avocatul și inculpatul invocă existența relațiilor civile, cele menționate supra, în raport cu materialele dosarului demonstrează contrariul. Or, inculpatul cunoscând că nu are dreptul de a practica activitatea invocată așa cum, nu deținea licență, cunoscând despre cauzele penale pornite în privința societăților menționate pentru încălcarea legislației, prin înșelăciune a obținut banii de la partea vătămată și se eschiva de la întâlnirea și discuțiile cu acesta.

Când partea vătămată îl găsea și discuta cu el, acesta îi spunea că are probleme cu afacerea și chiar de a făcut careva exporturi nu i-a dat părții vătămate nimic din venitul obținut. Deci, toate acestea demonstrează că comportamentul inculpatului a fost îndreptat spre săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că toate cele indicate supra denotă inaplicabilitatea la caz a prevederilor art. 258, 739, 1378-1388 Cod civil.

La capitolul individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului instanța de apel a mai reținut și faptul, că prima instanță a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-77 Cod penal, punând accent și pe personalitatea inculpatului, care se caracterizează din punct de vedere pozitiv, de condițiile vieții familiei lui, dorința inculpatului de repara prejudiciul cauzat, de faptul că anterior acesta nu a fost judecat.

Cu referire la prevederile art. art. 212, 220 Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut, că în ședința instanței de apel din 20 noiembrie 2018 a fost prezentată tranzacția de împăcare încheiată între inculpatul Catranji Ivan și partea civilă Leșchevicius Antanas din 20 noiembrie 2018, cu următoarea înțelegere: *pe marginea cauzei penale pornite în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, suma datoriei ca pretenție pe dosar, rămasă la data tranzacției este 17000 euro. Catranji Ivan se obligă să achite lui Leșchevicius Antanas datoria în mărime de 17 000 euro în perioada de un an, adică până la 20 noiembrie 2019.*

Instanța de apel a reținut, că tranzacția dată a fost prezentată instanței de

apel ca dovadă a soluționării acțiunii civile înaintate de Leșchevicius Antanas, părțile confirmând că cunosc consecințele încheierii unei asemenea tranzacții, care a fost încheiată la 20 noiembrie 2018 în or. Cahul (Vol. II, f.d. 72-72 verso).

A mai notat instanța de apel, că tranzacția de împăcare menționată nu lezează drepturile părților și este întocmită în conformitate cu prevederile legii, ceea ce demonstrează necesitatea admiterii demersului înaintat și confirmarea tranzacției de împăcare.

5. Avocatul Baran Victor în numele inculpatului, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond în partea recunoașterii vinovăției lui Catranji Ivan în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea recursului menționează, că din declarațiile părții vătămate Leșchevicius Antanas rezultă, că banii i-au fost acordați inculpatului în preajma s. Ghioltosu, r-nul Cantemir, după care inculpatul a întocmit recipisa pe copia buletinului său de identitate.

Declarația în cauză a părții vătămate trebuie să fie apreciată critic. Aceasta nu corespunde adevărului, deoarece din recipisa rezultă, că careva sume de bani și o parte de datorie în natură deja sunt înapoiate.

Din declarațiile inculpatului rezultă, că transmiterea a avut loc în 3 rate, iar recipisa a fost scrisă de inculpat cu totul în altă zi, decât a avut loc transmiterea banilor. Despre acest fapt vorbește însemnarea sus enunțată în recipisă, nu doar a sumei primite, dar și partea datoriei înapoiate lui Leșchevicius Antanas.

Consideră apărarea, că dacă ar fi avut scopul dobândirii prin înșelăciune a mijloacelor bănești, atunci inculpatul nu ar fi întocmit recipisa.

Susține că scopul transmiterii mijloacelor bănești a fost nu împrumutul, ci investirea în afacere legată de exportul de metal uzat peste hotarele țării. Mai ales, că la acel moment inculpatul a avut calitatea de administrator la 2 întreprinderi, care se ocupau cu colectarea metalului uzat și vânzarea acestuia, adică careva vicii în înțelegerea de investiții nu au avut loc.

Din cauza ineficienței în managementul întreprinderilor gestionate, precum și schimbarea situației pe piața afacerii în domeniul masei feroase, întreprinderile inculpatului au intrat în datorii și s-au falimentat. În continuare, a fost stopată activitatea în acest domeniu.

Totuși inculpatul nu a negat existența datoriei, ci a încercat să întoarcă datoria față de Leșchevicius Antanas din posibilitățile pe care le avea, când cu marfă, când cu bani. Adică, nu s-a eschivat cu rea-voință de la obligațiunile înțelegerii de investiție.

Astfel, scopul „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane”, precum și „abuzul de încredere” nu există, iar relațiile între Leșchevicius Antanas și inculpat poartă un caracter pur civil.

Totodată chiar și în recipisă este indicată înapoierea în marfă a unei părți din datorie, și, anume, în masă feroasă. Astfel, încă odată se confirmă, că activitatea

inculpatului nu a fost fictivă, marfa a fost procurată în domeniul masei feroase.

Și martorul acușării a confirmat, că inculpatul era cunoscut ca persoana cu o reputație bună în domeniul colectării și comercializării metalului uzat.

În plus, în genul de activitate a întreprinderilor gestionate SRL PÎRVAN&AG și SRL ANDRI&GEO, intră colectarea și comercializarea metalului uzat.

Chiar, dacă nu dispunea de licența corespunzătoare în domeniul exportului metalului uzat, inculpatul a avut mai multe realizări prin căi de ocolire de la norme absolut legale. Activitatea comercială a fost viciată, însă, viciile nu sunt obiectul prezentei cauze penale. Importanță are doar existența de fapt a activității de export a metalului uzat.

Mai mult ca atât, din recipisă rezultă, că a avut loc împrumutul, când de fapt a fost o investire în afacere, în scopul dobândirii unui profit. Această înțelegere a fost verbală și fără condiții anumite.

Instanța de judecată urma să-și motiveze poziția prin prisma art. 258, 739, 1378-1388 Cod civil.

Adresarea către organele de ocrotire a normelor de drept din partea lui Leșchevicius Antanas a avut alt scop, decât stabilirea în acțiunile inculpatului a semnelor infracțiunii, or acesta a declarat în cadrul ședințelor de judecată, că dorește să i se întoarcă banii investiți în afacere.

Totodată, Leșchevicius Antanas nu s-a adresat în judecată nici cu acțiune civilă separată pentru a-i fi încasată forțat suma de bani finanțată.

Nu mai puțin important este faptul încheierii tranzacției cu partea vătămată acceptată de instanța de apel. Aceasta încă odată confirmă prezența spiritului de conlucrare și dorința de a înapoia datoria.

Inculpatul este caracterizat pozitiv, având studii, activități anterioare în muncă, lipsa încălcărilor penale și contravenționale, nefiind specific personalității sale săvârșirea infracțiunilor.

Mai menționează apărarea, că instanța de apel nu a stabilit elementele infracțiunii reieșind din modificările în legislație, ce țin de art. 190 Cod penal, care au intrat în vigoare după 26 iulie 2018.

Având în susținere prevederile art. art. 216-218 Cod civil, apărarea invocă, că înainte de a califica acțiunile inculpatului sub prisma legii penale, instanța de apel trebuia să dețină hotărârea instanței civile privitor la anularea actului juridic din motivele indicate în art. 190 Cod penal.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului apărării, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, respectiv decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția.

7. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva

hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal atestă, că apărarea invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *(6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, precum și când (12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

De asemenea Colegiul penal atestă că argumentele invocate de apărare se focusează pe aspectul demonstrării nevinovăției inculpatului, în cele din urmă solicitând achitarea inculpatului de sub învinuirea înaintată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, respectiv aceste argumente se subscriu temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Având în vedere criticile invocate sub aspectul temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că, motivele menționate de recurent nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de autor, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța

de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Având în vedere criticele aduse hotărârilor contestate, instanța de recurs a stabilit că argumentele recursului sunt aceleași care au fost invocate și în textul cererii de apel declarate de către apărare și se fundamentează pe dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă în acest sens, Colegiul precizează că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

La acest segment Colegiul atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor și întemeiat a ajuns la concluzia privind menținerea sentinței primei instanțe, prin care Catranji Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

De asemenea, Colegiul penal verificând minuțios decizia atacată în raport cu argumentele invocate în apelul apărării, ajunge la concluzia că instanța de apel a dat răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord cu soluția pronunțată în speță nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

Mai mult, instanța de apel a respectat inclusiv și prevederile art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală, unde este stipulat că nici o probă din dosar nu are o valoare prestabilită pentru instanță.

În acest context, Colegiul penal menționează și faptul că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Cu referire la criticile invocate de apărare sub aspectul pct. 8 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează, că temeiul de drept prescris în art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În acest sens instanța de recurs menționează, că potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei, Catranji Ivan a fost recunoscut vinovat de către prima instanță în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, „*escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari*”, iar sub aspectul vinovăției inculpatului, concluzia dată a primei instanțe a fost menținută de către instanța de apel, care a constatat, că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut hotărârea primei instanțe în latura penală, deoarece la judecarea apelului declarat de apărare, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 4 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond. Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Cu toate acestea, instanța de recurs respinge argumentul invocat de apărare prin care se susține că dacă ar fi avut scopul dobândirii prin înșelăciune a mijloacelor bănești, atunci inculpatul nu ar fi întocmit recipisa, or potrivit practicii judiciare constante înșelăciunea părții vătămate poate avea loc și în formă scrisă.

La fel, nu poate constitui temei de achitare a inculpatului nici faptul încheierii tranzacției de împăcare între acesta și partea vătămată, deoarece instanța de apel corect a menționat, că acesta a fost prezentată doar ca dovadă a soluționării acțiunii civile înaintate de Leșchevicius Antanas.

De asemenea, nu poate fi reținut nici argumentul apărării cu referire la faptul, că între inculpatul Catranji Ivan și partea vătămată Leșchevicius Antanas

sunt prezente relații pur civile, aceasta deoarece după cum corect au elucidat și instanțele de fond, inculpatul după obținerea mijloacelor bănești de la partea vătămată, nu numai că nu i-a întors profitul care îl promisese ca pretext de investire a banilor, ci și a dispărut din localitate, trecând cu traiul într-un alt oraș, fără a răspunde la apelurile părții vătămate, la un moment dat schimbând și numărul de telefon.

Mai mult, situația financiară grea a firmelor pe care le gestiona îi era cunoscută inculpatului încă înainte de luarea banilor de la partea vătămată, fapt ce dovedește că acesta nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

În cazul infracțiunii specificate de art. 190 Cod penal, prezența scopului de sustragere o demonstrează următoarele circumstanțe: 1) situația financiară extrem de neprielnică a persoanei care-și asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției; 2) lipsa de fundamentare economică și caracterul irealizabil al angajamentului asumat; 3) lipsa unei activități aducătoare de beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor bănești necesare onorării angajamentului; 4) achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; 5) prezentarea, la încheierea tranzacției, din numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane, de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc.

Nu încapă îndoială că, atunci când făptuitorul își arogă funcții și calități pe care în realitate nu le are, își demonstrează rea-voința în raport cu victima.

În ceea ce privește referirea recurentului la modificările operate în art. 190 Cod penal, care au intrat în vigoare după 26 iulie 2018, precum și că înainte de a califica acțiunile inculpatului sub prisma legii penale, instanța de apel trebuia să dețină hotărârea instanței civile privitor la anularea actului juridic din motivele indicate în art. 190 Cod penal, Colegiul penal menționează, că modificările intervenite în dispoziția art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 27 iulie 2018, în vigoare la 17 august 2018, nu influențează nici într-un fel încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Catranji Ivan, or, în speță a fost pe deplin demonstrat că Catranji Ivan având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, sub pretextul declarat de investire în afaceri de export de metale feroase, în asociere cu Leșchevicius Antanas, prin înșelăciune și abuz de încredere, fără a deține dreptul la practicarea unei activități comerciale licențiate de export de metale feroase, în mod ilicit a însușit de la Leșchevicius Antanas, suma de 24500 euro, care conform cursului oficial al BNM, în perioada respectivă, constituia echivalentul sumei de 371068,20 lei, nerealizând nici o activitate în comun cu Leschevicius Antanas și folosind suma de bani în alte scopuri personale, restituind numai suma de 37000 lei, eschivându-se de la restituirea tuturor mijloacelor bănești, prin ce a cauzat părții vătămate o pagubă materială în proporții deosebit de mari la suma de 334067,20 lei, aceste acțiuni demonstrând realizarea în întregime de către inculpat a laturii obiective a infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal, sub formă de fapt consumat.

În privința temeiului invocat sub aspectul art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de

procedură penală, când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, instanța de recurs menționează că recurentul nu a motivat recursul sub aspectul temeiului de casare invocat, or în conținutul cererii de recurs nu se menționează expres care ar fi acele prevederi legale în care urmau a fi încadrate juridic faptele greșit calificate în opinia recurentului de către instanțele de fond.

Astfel, în circumstanțele în care recursul nu este motivat sub aspectul temeiului de casare invocat, instanța de recurs nu poate examina posibilitatea modificării încadrării juridice a faptelor incriminate inculpatului de către instanțele de fond, deoarece instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Ori, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Față de considerentele expuse, instanța de recurs conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile enunțate la art. 414-419 Cod de procedură penală, pronunțând o hotărâre legală și întemeiată sub toate aspectele, iar temei pentru admiterea recursului declarat nu se regăsește, motiv din care se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Baran Victor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui **Catranji Ivan xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **18 iulie 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor